
Noen hovedresultater

Økende bruk av hjemme-PC og Internett

Nordmenns bruk av elektronisk kommunikasjonsteknologi er økende. Andelen av befolkningen i alderen 9-79 år som bruker PC hjemme en gjennomsnittsdag økte fra 31 prosent i 2002 til 36 prosent i 2003. Andelen Internett-brukere per dag økte også i samme periode, fra 35 til 42 prosent. I samme periode økte tiden vi bruker på hjemme-PC per dag fra 27 minutter til 35 minutter og tiden til Internett økte fra 22 minutter til 30 minutter. Det var altså en økning på åtte minutter for begge tilbudene fra 2002 til 2003.

Små endringer i bruk av radio og fjernsyn

Andelen fjernsynsseere per dag var i 2003 på 84 prosent, omtrent det samme som i 2002. Hver nordmann i alderen 9-79 år så i gjennomsnitt 141 minutter på fjernsyn per dag i 2003, mot 146 minutter i 2002. Det har dermed vært en nedgang på fem minutter siste år. Andelen radiolyttere var 58 prosent per dag i 2003, det samme som året før. Gjennomsnittlig tid brukt til dette mediet var 91 minutter per dag i 2003, mot 87 minutter året før, det vil si en økning på fire minutter.

Lesing av trykte medier er nokså stabil

Sammenligner vi 2003-tallene med tall fra 1991 og ser på tid brukt til trykte medier under ett, ser vi at det har det vært en tydelig nedgang i lesingen. I 1991 brukte vi i gjennomsnitt 70 minutter på å lese aviser, ukeblad, tegneserieblad, tidsskrift/fagblad og bøker en gjennomsnittsdag. I 2003 brukte vi 54 minutter. Det har likevel vært små endringer i bruken av de ulike trykte mediene de siste åra.

Avisen er det mest leste trykte mediet, med en andel lesere i befolkningen på 77 prosent per dag medregnet søndager i 2003, det samme som i 2002. På vanlige arbeidsdager er leserandelen 81 prosent. Vi brukte 32 minutter på avislesing per dag i 2003, det samme som i 2002. Ser vi derimot tilbake til 1995, har det vært en nedgang på åtte minutter.

En av fire leser bøker per dag

Mens andelen som leste bok en gjennomsnittsdag var på 17 prosent i 1997, har den økt til 23 prosent i 2003. Dette er det samme som året før. Det ser altså ut til at nedgangen i boklesing som fant sted i første del av 1990-tallet har stoppet opp og at den nå har stabilisert seg på et høyere nivå. De som leser bøker bruker derimot litt mindre tid på det per dag, en nedgang fra 60 minutter i 2002 til 53 minutter i 2003.

Andelen som leser ukeblad, tidsskrift/fagblad og tegneserieblad en gjennomsnittsdag har endret seg minimalt fra 2002 til 2003. 16 prosent leser ukeblad, 13 prosent leser tidsskrift/fagblad og 7 prosent leser tegneserieblad. I løpet av en uke er det 41 prosent av befolkningen som leser ukeblad, 42 prosent leser tidsskrift/fagblad og 16 prosent leser tegneserieblad.

Videoseingen stabil, lytting på plater/kassetter noe ned

Mellom 2002 og 2003 har det vært små endringer i bruken av video. Dette til tross for at det de siste åra har vært en økende andel i befolkningen som i tillegg til videospiller også har fått DVD-spiller hjemme. 9 prosent så på videobånd eller DVD per dag i 2003, mot 10 prosent i 2002. Bruken av CD-er, kassetter og plater har sunket litt. I 2002 var andelen brukere per dag på 49 prosent. Dette sank til 45 prosent i 2003. 38 prosent av befolkningen

så på tekst-tv i løpet av en dag i 2003. Andelen var 37 prosent året før.

En av to har mobiltelefonsamtale og sender SMS

83 prosent hadde en privat telefonsamtale i løpet av en gjennomsnittsdag i 2003, det samme som året før. Vi har i gjennomsnitt 3,9 slike samtaler per dag. 46 prosent hadde privat samtale via mobiltelefon i løpet av en dag i 2002. Dette har økt til 52 prosent i 2003. Nesten like mange, 47 prosent sendte en privat tekstmelding (SMS) i samme periode. Nordmenn sender i gjennomsnitt 2,8 private tekstmeldinger per dag.

Blant Internett-brukere var det 65 prosent som sendte eller mottok e-post en gjennomsnittsdag i 2003. 47 prosent leste nyhetssider. Dette er en økning fra 44 prosent året før. 42 prosent leste papir-avisers netttutgaver.

Jentene leser mest, guttene bruker mest PC

Fjernsyn er det massemediet der bruken er jevnest fordelt i alle samfunnsgrupper. Også radio og aviser har høy dekning blant de fleste, men blir i mindre grad brukt blant de yngste aldersgruppene. Unge gutter og yngre voksne menn er de ivrigste hjemme-PC-brukerne, Internett-brukerne og videobrukerne. Jentene er de som er mest opptatt av bøker. Jenter er også opptatt av ukeblad, sammen med eldre kvinner. Tegneserieblad er mest populært blant de yngste, særlig guttene, mens de unge er de mest typiske brukere av plater, kassetter og CD. Tidsskrift/fagblad leses helst av de voksne, mest menn. Bøker, tidsskrift, hjemme-PC og Internett brukes mer av dem med høy utdanning enn av personer med lavere utdanning.

Tre av fem gutter bruker TV-spill eller PC hjemme per dag

Mens det i befolkningen som helhet er bare 4 prosent som bruker elektroniske spill koblet til et fjernsynsapparat en gjennom-

snittsdag, er andelen blant gutter i alderen 9-15 år 31 prosent. I denne gruppen er det 67 prosent som bruker enten TV-spill eller hjemme-PC per dag. Blant jenter i samme aldersgruppe er andelen 43 prosent.

85 prosent av de unge bruker mobiltelefon

Aldersgruppen 16-24 år er de ivrigste brukere av mobiltelefon. I denne aldersgruppen er det 85 prosent av guttene og 84 prosent av jentene som har minst en mobiltelefonsamtale per dag. Blant guttene er det 78 prosent og blant jentene 87 prosent som sender en tekstmelding i løpet av dagen og de sender i gjennomsnitt 8,6 meldinger hver.

71 prosent bruker PC en gjennomsnittsuke, 57 prosent hjemme, 40 prosent på arbeid og 17 prosent på skole. Blant bedriftsledere og personer i akademiske yrker er det 83 prosent som bruker PC i arbeidet ukentlig. Blant elever/studenter er det 76 prosent som bruker PC i undervisnings-sammenheng i løpet av en uke.

Mest nyheter og TV-serier

Nyhetsprogram er det vi i størst grad hører og ser på i radio og fjernsyn. Fjernsyns-seingen domineres ellers av tv-serier, underholdning, spillefilmer og sportsprogram. Det er liten forskjell mellom kjønnene når det gjelder valg av TV-program, men mennene ser mer på sportssendingene, og kvinner mer på serier og barneprogram. Mens de eldre helst ser nyheter og debatter, foretrekker barn og unge heller serier. Ved siden av nyheter er det lette magasinposter og annen underholdning, distriktsprogram og populærmusikk det høres mest på i radio.

Fjernsyn mest i helga, radio mest på hverdager

Alle dager i uka bruker vi mer tid til fjernsyn enn til noe annet massemedium, men særlig gjelder det lørdag og søndag. Mens 129 minutter gikk med til

fjernsynsseing per dag mandag til torsdag, gikk det i gjennomsnitt med hele 172 minutter på lørdagene. Mandag til torsdag brukte vi 97 minutter på radiolytting, bare 69 minutter på søndager. Avislesing er nokså jevnt fordelt på ukedager, unntatt på søndagene som for mange er en avisfri dag.

Bruken av de ulike mediene i løpet av døgnet varierer sterkt, men disse vanene er nokså stabile fra år til år. Morgen og formiddagen domineres av avislesing og radio, selv om andelen radiolyttere har sunket noe i denne perioden de seinere åra. Om ettermiddagen holder radiolyttingen stand og avislesingen når sitt høyeste nivå. Fjernsynsseingen går i denne perioden forbi radioen og er noe høyere enn avislesingen. Kvelden er i størst grad avsatt til fjernsynsseing, men da er også boklesingen på sitt høyeste. Om natta er naturlig nok mediebruken på et lavt nivå.

Over halvparten har egen parabol i spredtbygde strøk

Tilgangen til flere fjernsynskanaler har vært jevnt stigende de seinere åra og 96 prosent kunne i 2003 se flere kanaler enn NRK på sine fjernsynsskjermer. Også andelen som kan motta sendinger formidlet via satellitt har økt betydelig og har nådd en andel på 67 prosent. Dette skyldes i stor grad en økning i andelen seere med privat parabolantenne. I spredtbygde strøk har nå 53 prosent slik antenne.

Stabil oppslutning om de ulike tv-kanalene

Når stadig flere personer kan se flere kanaler enn NRK, har dette innvirkning på hva de ser. I 2003 hadde andre TV-kanaler samlet en klar overvekt av seere per dag i forhold til NRK. Forholdet mellom kanalene har endret seg lite siste år. TV2 har hatt en liten nedgang og har en seerandel på 51 prosent per dag, som er det samme som NRKs kanal 1. For NRKs kanal 2 og for TVNorge har det vært en liten økning i seerandelen siste år.

Blant unge har halvparten DVD-spiller

Andelen med tilgang til betal-tv var på 20 prosent i 2003, omtrent det samme som året før. Den jevne økningen vi har hatt i andelen med tilgang til videobåndspiller går nå i motsatt retning. DVD-spilleren kommer derimot inn i stadig flere hjem, og tilgangen økte fra 26 prosent i 2002 til 43 prosent i 2003. I aldersgruppen 16-19 år har nå 90 prosent videospiller hjemme og 68 prosent har DVD-spiller. CD-spilleren har muligens nådd toppen. 93 prosent har tilgang til en slik i 2003, det samme som i 2002.

77 prosent hadde PC hjemme i 2003, omtrent det samme som året før. Elektronisk utstyr som kobles til PC-ene har derimot hatt økning. Tilgangen til CD-ROM økte fra 70 prosent i 2002 til 72 prosent i 2003. I tillegg er det 38 prosent som har DVD-spiller knyttet til hjemme-PC-en. Tilgang til Internett hjemme har endret seg lite, og er på 64 prosent. Andelen som eier eller disponerer mobiltelefon har økt fra 82 til 86 fra 2002 til 2003. Blant unge i alderen 16-19 år svarer 100 prosent at de har egen mobiltelefon.

97 prosent av 13-15-åringene har vært på kino siste år

To av tre har vært på kino i løpet de siste 12 måneder i 2003, kvinner noe mer enn menn. I gjennomsnitt har hver nordmann vært på 4,3 kinoforestillinger i løpet av året. Det er særlig unge av begge kjønn som går på kino. I aldersgruppene 13-15 år har hele 97 prosent vært på kino siste 12 måneder. I aldersgruppen 67-79 år har 18 prosent vært på kino siste år, en liten nedgang fra året før.

Kort om undersøkelsen

Mediebruksundersøkelsen 2003, som publikasjonen er basert på, er en intervjuundersøkelse gjennomført blant et landsomfattende utvalg på 1 814 personer i alderen 9 til 79 år. Intervjuene er fordelt på alle ukedager og på fire perioder av året; mars, juni, september og desember. Hoveddelen av intervjuene er gjennomført i løpet av de tre første ukene i hver av disse månedene. Svarene i undersøkelsen gir dermed et bilde av daglig mediebruk i gjennomsnitt over året.

Spørsmålene om mediebruk gjelder dagen før intervjuet fant sted. For hvert massemedium intervjuobjektene hadde brukt, ble det stilt oppfølgingsspørsmål om hvor lang tid som ble brukt på mediet og nærmere hva slags bok som ble lest denne dagen, hvilke fjernsynskanaler som ble sett på og så videre.

Noen kjennemerker brukt i publikasjonen

Utdanning (16-79 år)

Utdanningsnivå er beregnet på grunnlag av opplysninger om samlet allmennutdanning og yrkesutdanning. Grupperingen bygger på Standard for utdanningsgruppering i offentlig norsk statistikk (Standarder for norsk statistikk nr. 7). Utdanning er beregnet for aldersgruppen 16-79 år. Følgende inndeling er brukt:

Ungdomsskole: Utdanning med samlet varighet 7-9 år.

Videregående skole: Utdanning med samlet varighet 10-12 år.

Universitet/høgskole I: Utdanning med samlet varighet 13-14 år.

Universitet/høgskole II+: Utdanning av minst 15 års varighet.

Yrkesstatus (16-79 år)

Grupperingen av yrker bygger på Standard for yrkesklassifisering (NOS C 521).

Yrkesgruppe 1: Administrative ledere og politikere

Yrkesgruppe 2: Akademiske yrker

Yrkesgruppe 3: Yrker med kortere høgskole- og universitetsutdanning og teknikere

Yrkesgruppe 4: Kontor- og kundeserviceyrker

Yrkesgruppe 5: Salgs-, service- og omsorgsykker

Yrkesgruppe 6: Yrker innenfor jordbruk, skogbruk og fiske

Yrkesgruppe 7: Håndverkere o.l.

Yrkesgruppe 8: Prosess- og maskinoperatører og transportarbeidere o.l.

Yrkesgruppe 9: Yrker uten krav til utdanning

I yrkesgruppe 0: Militære yrker og uoppgitte, plasseres Menige i yrkesgruppe 9,

Befal 1 plasseres i yrkesgruppe 3 og Befal 2 plasseres i yrkesgruppe 1-2 .

Grupperingen bygger ellers på Standard for inndeling etter sosioøkonomisk status (Standard for norsk statistikk nr. 5). Yrkesstatus er beregnet for aldersgruppen 16-79 år.

Tettbygd/spredtbygd

Som tettbygde strøk regnes hussamlinger med minst 200 hjemmehørende personer der husene normalt ikke ligger mer enn 50 meter fra hverandre.